

Leder

Kristin M. Hangerik, Halvard Leira & Morten S. Andersen

Den norske valghøsten er nettopp avsluttet. Over flere uker har vi daglig møtt våre fremste politikere i tv-ruta, avisspaltene, gatene eller vår egen døroppgang. De har delt ut partiprogram, roser, ballonger og andre valgkampeffekter, og de har diskutert neste stortingsperiodes viktigste samfunnsutfordringer. Det har handlet om sykehjemsplasser, lærerutdanning, veibygging, oljepenger og pappaperm. Listen over viktige valgsaker er lang. Men utenrikspolitikk har som vanlig glimret med sitt fravær.

Hvorfor diskuteres utenrikspolitikken så lite, når det vitterlig er mange som er opptatt av den? Det som skjer i verden «der ute» påvirker i høyeste grad vår hverdag her hjemme. Likevel er det påfallende få som snakker om finanskriser, bistandspolitikk, fredsoperasjoner eller for den saks skyld EU i den norske valgkampen.

Det er mulig å tenke seg flere forklaringer på utenrikspolitikken fravær i norske valgkamper. Den kanskje mest åpenbare er at de partipolitiske forskjellene er mindre fremtredende i utenrikspolitiske spørsmål, eventuelt nesten låst som i tilfellet EU. Det kan være vanskelig å se de helt store nyansene når nåværende utenriksminister Espen Barth Eide (Ap) diskuterer med lederen av utenrikskomiteen, Ine Eriksen Søreide (H). Enighet blir det som kjent verken godt tv eller høy temperatur av. En annen rimelig forklaring kan være at utenrikspolitikk er et mer ukjent territorium for mange norske politikere og rådgivere, og at de derfor kvier seg for de mer dyptgående meningsutvekslingene. Det samme gjelder trolig også mange journalister som dekker valgkampen. Journalistene får dessuten en vanskeligere jobb når partiforskjellene er mindre tydelige og politikerne selv har færre utspill på feltet. Sist men ikke minst handler det selvfølgelig også om oss – velgerne – og at heller ikke vi presser på for å se mer utenrikspolitikk på agendaen.

Vi i *Internasjonal Politikk* skulle gjerne sett at det var mer utenrikspolitisk debatt her i Norge. Ikke bare i valgår, men særlig da, når interessen og temperaturen er som høyest. Og vi drister oss til å påstå at mer debatt om utenrikspolitiske spørsmål fordrer mer kunnskap. I dette nummeret av *IP* handler derfor *Fokusspalten* om norsk utenrikspolitikk. Vi identifiserer og evaluerer norsk utenrikspolitikk gjennom åtte år med rødgrønn regjering, før vi retter blikket fremover. Hva har vært de viktigste utenrikspolitiske sakene i de to siste stortingsperiodene? Hvilke endringer har vi sett i utenrikspolitikken – i retorikk og i praksis? Hva blir de viktigste veivalgene i tiden som kommer?

Jonas Gahr Støre (Ap) var utenriksminister i hele sju av de aktuelle årene vi ser nærmere på, og vi har derfor valgt å kalle spalten vår *Arven etter Støre*. Det sagt, vi ser selvfølgelig på hele den rødgrønne perioden.

Vi har tatt utgangspunkt i den rødgrønne utenrikspolitikkenes satsningsområder som ble fremhevet i den første Soria Moria-erklæringen og valgt ut seks tema vi mener fortjener særlig oppmerksomhet. *Halvard Leira* trekker opp hovedlinjene og diskuterer hvordan utenriksministerens handlingrom har blitt utnyttet. Deretter skriver *Kristin Fjåstad* og *Kristian Lundby Gjerde* om Russland og nordområdene, *Anne Elizabeth Stie* om europapolitikken (eller mangelen på sådan) og *Benjamin de Carvalho* om Norges engasjement i verden. *Øyvind Eggen* tar for seg utenrikspolitikkenes halvbror – nemlig utvikling og bistand. Til sist utfordrer *Nils August Andresen* ideen om verdibaserte interesser, mens *Henrik Thune* gjør opp status for den rødgrønne utenrikspolitikken og reflekterer over veien videre.

I fagartikkelseksjonen har vi valgt ut stoff av stor relevans og aktualitet for debatten om norsk utenrikspolitikk. *Louise Olsson* vurderer hvordan kjønnsperspektivet ble integrert i det svenske bidraget til den nordiske hurtiginnsatsstyrken i 2008. *Stig Stenslie* utfordrer påstanden om at det kinesiske lederskapet har en «storstrategi». *Joachim Vogt Isaksen* og *Tor Georg Jakobsen* argumenterer for at Israel-lobbyen faktisk har begrenset påvirkning på amerikansk Midtøsten-politikk.

God lesning!

Kristin Haugevik og Halvard Leira, redaktører

Morten S. Andersen, bokredaktør